

Svatá Hora

5

2014

ročník
LI

Neposkvrněné početí • Žádný kněz, žádný kříž • Radost z maličkostí

Dnes je první den...

Dnes je první den doby,
která nám ještě zbývá k životu.
Dnes je ale též poslední den doby,
kterou jsme doposud prožívali.

Bože dej, ať obojí plně prožíváme -
- nový začátek a konec, svěže a nespoutaně
jako na počátku a zároveň s vědomím,
jako bychom stáli na konci našeho putování
a měli se s tebou setkat tváří v tvář.

OBSAH

Úvodník

Advent je novou šancí **3**

Představujeme vám

Žádný kněz, žádný kříž **4**

Ze Svaté Hory

Vzpomínka **7**

Milosti Panny Marie v obrazech **8**

Pohledy do svatohorských kupolí **10**

Zprávy ze Svaté Hory **18**

Přehled poutníků **19**

Spiritualita

Neposkrvněné početí Panny Marie **20**

Alfons a Panna Mária **22**

Skryl se - a my jej nehledáme **24**

Informace

Exercicie, poutě, bohoslužby **25**

**Fotografie
na titulní straně
časopisu:**

Panna Maria
Svatohorská
s pancířem

Fotografie v časopise:
archiv Svaté Hory

Advent je novou šancí

V pravidelných proměnách času začíná doba adventní, nový církevní rok. V našem životě se jako již tolikrát opakuje čas přípravy na Vánoce, na přijetí nebeského Božího daru – na narození Dítěte. V dávných dobách proroci předpovídali, že se čas naplní a lidi navštíví „zářivé světlo z výsosti.“ A když poté přišla ona ohlášená plnost času, nazaretská Panna byla i přes to, že anděl přišel nečekaně, připravená vyslovit své „ano“ – „Hle, služebnice Páně, ať se mi stane podle tvého slova.“

Jistě tuto dobu očekáváme s nadějí, těšíme se na ni, ale možná nám někde v skrytosti srdce či myslí zaznívá otázka: Po kolikáté už ke mně přichází advent, který znám, který mě už ničím nepřekvapí, od něhož už vím co očekávat? Adventní předsevzetí a snaha je dodržet, čas shonu a příprav. Ale Advent – čekání a příprava na příchod Páně – chce být něčím víc, chce přinést člověku cosi nového.

Advent je novou šancí, kterou nám Bůh dává. Šancí setkat se nanovo s ním, s jeho láskou, s tajemstvím štěstí a naplnění, po němž lidské srdce touží, s lepším pochopením našich konkrétních životních situací. S úbytkem světla během zkracujících se dnů se může-

me stát citlivějšími a vnímavějšími. Tento čas „bez světla“ můžeme využít jako možnost lepšího přijetí Světla, Naděje a Lásky, blízkosti očekávání a hledání toho Božího a lidského, toho podstatného v našem životě.

*Stojím u dveří a klepu,
praví Pán (srovn. Zj 3, 20)*

Redemptoristé Bratislava – Kramáre

Žádný kněz, žádný kříž

Možná jej znáte ze mší na Svaté Hoře jako čtenáře a ministranta, možná jako flétnistu Příbramské filharmonie. Přinášíme vám rozhovor s Ondřejem Ježkem, studentem 4. ročníku lékařské fakulty University Karlovy o jeho stáži v Ghaně.

Jak ses ke stáži v Ghaně vůbec dostal?

Stáž jsem absolvoval v rámci mezinárodní medické organizace IFMSA, která tyto výměnné stáže zajišťuje. Každý rok několik mediků od nás z fakulty takhle vyjíždí někam na měšíc do světa, aby získali zkušenosti, jak to s medicínou chodí i jinde. Takže jsem absolvoval přijímací řízení a Ghana mi byla nakonec přidělena.

Měl jsi možnost nějak ovlivnit výběr země, do které pojededeš?

Do jisté míry ano. Před přijímacím řízením si každý uchazeč z celé České republiky sestavil pořadník preferenčních zemí a podle bodového umístění se rozhodlo, zda někam vůbec pojedete, případně do které země. Já jsem měl Ghanu jako jednu z vyšších priorit.

Proč zrovna Ghana?

Důvodů bylo několik. Jednak jsem se před časem zúčastnil přednášky jedné dobrovolnice, která strávila půl roku jako učitelka v Keni. Vyprávění na mne tehdy udělalo silný dojem a už tenkrát jsem se nějak podvědomě rozhodl, že bych někdy rád zažil také sám na sobě tu opravdovou atmosféru Afriky, o které máme my Evropané často jen zprostředkované informace, a na vlastní kůži pocítil to, s čím se Afričané potýkají. Za druhé mne loni ve třetí třídě dosti nadchla mikrobiologie, díky níž jsem více přičichl k infekčnímu lékařství – a Afrika pro mne byla téměř synonymem pro slovo infekce. A do třetice to byla, rovněž loni, interní propedeutika. Fascinuje mě, když je doktor v řadě případů už na bázi samotného vyšetření často schopen vyslovit diagnózu, a teprve, když už opravdu neví, si pomůže dalšími metodami. Předpokládal jsem, že v Africe jsou lékaři určitě permanentně odkázáni na to, co jim pacient řekne, a na základní fyzikální vyšetření bez použití jakékoliv složité techniky. A jelikož se v Ghaně ještě k tomu mluví anglicky, tak Ghana byla jasná volba :-).

Co tě nejvíc překvapilo?

Určitě to nebylo to, že na koleji nešly splachovat záchody. S nízkou hygienou jsem už předem počítal. A asi ani úroveň zdravotnictví pro mne nebyla šokem. Spíš to byla ghanská mentalita. Ta pro mě byla dost nová a dlouho jsem si na ni nemohl zvyknout. Ghaňané jsou totiž na jednu straně obrovsky otevření a přátelští, na stranu druhou jsou však z mého pohledu uvolnění až příliš. Nikam není třeba spěchat, pořád mají na všechno spoustu času - Španěle by asi řekli, že tu existuje permanentní maňana (španělský výraz asi ve smyslu „času dost“). A tenhle přístup tu je k vidění všude: na ulici při nakupování (prodávající si s vámi rád jen tak popovídá), při čekání na domorodce, kdy se na místě srazu toleruje akademická tříhodinka, na úřadech při vyřizování (stáž jsem zahájil až s pěti-denním zpožděním). Na druhou stranu jsou Ghaňané neskutčně vstřícní vám pomoci, když třeba něco hledáte. Přestanou klidně se svou prací a jdou s vámi, dokud se věc nevyřeší.

Druhou záležitostí, kterou jsem v centru hlavního města v takové míře nečekal, byla obrovská chudoba. Vedle nemocnice prostě hned stojí chatrče s kukuřičnými políčky a od nemocnice je oddě-

luje pouze příkop se splašky a silnice s dírami. Lidé zde žijí na ulicích, prodávají, co se dá, zastavují auta, aby jim jejich pasažéři dali něco k snědku. Nevěděl jsem, že i v „civilizovaném“ centru v metropoli bude situace opravdu tak zoufalá.

Jak tvá stáž vypadala?

Byl jsem přidělen ke kroužku ghanských mediků šestáků, kteří měli zrovna několik týdnů před státnicemi z interny. Spolu jsme absolvovali většinu stáže. Brzy ráno byly většinou vizity na urgentním příjmu, poté následovaly vizity na oddělení (mé patro byla převážně kardiologie a gastroenterologie), které byly někdy následovány praktickou výukou s profesorem s oddemstrováním pacientů. Odpoledne jsme pak chodili do různých ambulancí (kardio-, gastro-, endokrino-, dermat-, revmatologie). Párkrát jsem odpoledne zašel i na pediatrický urgentní příjem a HIV kliniku. Hodně jsem pozoroval, konzultoval případy s lékaři a mediky a často vyšetřoval.

Jaké nemoci jsi viděl?

Snad úplně všechny! A to neříkám v nadsázce. V Ghaně totiž ještě stále nejsou specializace tak vyhraněné jako u nás, takže na interně leží celé spektrum pacientů napříč různými obory. Běžně jsem se setkával s lidmi se srdečními, jaterními a ledvinovými selháními nejrůznějších příčin, nádory, zápalu plic, tuberkulózou, HIV v různých stádiích a hromadou dalších onemocnění. Do tamější tropické/interní medicíny spadají i neurologie, takže snadno uvidíte vedle pacienta s lymfomem ležet jiného po mrtvici, s mozkovou malárií či epilepsií. Co mě dost překvapilo, bylo to, jak extrémně častý je zde např. diabetes (cukrovka 2. typu je totiž považována za civilizační onemocnění, kterým trpí zvláště naše vyspělá západní civilizace). A naopak, že jsem v nemocnici vůbec neviděl klasickou malárii s horečkami. To mi vysvětlili Ghaňané tak, že malárie je u nich častá asi tak jako u nás rýma, s tím, že průběh je tedy poněkud horší... Takže do nemocnice přijdou pouze ti, u kterých se vyvinou komplikace, a zbytek se zaléčí doma bylinkami či ambulantně antimalariky. Na pediatrii jsem viděl onemocnění, která u nás ve střední Evropě těžko znovu někdy uvidím: spoustu dětí se srpkovitou anémií, thalasémií a dokonce vzteklinu. Vidět na ni umírat malého hochy bylo pro mne asi nejsilnějším zážitkem z nemocnice. Bylo to ještě znásobeno tím, že jsme se v ten moment za něj vlastně modlili: já jako katolík, pak jeho otec, muslim, a ještě zdravotní sestry – u těch nevím, ke kterému vyznání přesně patřily. Byli jsme tam jako lidé úplně odlišných vyznání, ale všichni se stejnou prosbou, cílem. A tento ideál mi přijde v dnešní době nesmírně důležitý.

A jak nyní vidíš ghanské zdravotnictví?

Potvrdilo se mi, že ghanští lékaři jsou opravdu vynikající ve fyzikálním vyšetření, jelikož nemají běžně k dispozici technické vymoženosti jako my v Evropě. Takže se musí nezdědka spolehnout na to, že si dobře všimnou příznaků na kůži či nehtech, správně vyhmatají orgány, poslechnou si apod. Někdy ale moderní techniku nemohou použít ani ne tak z důvodu (pokud tedy mluvíme pouze o Accře jakožto hlavním městě – jinde je chudoba ještě větší), že by tam tyto věci vůbec neexistovaly, spíš si např. takové CT-vyšetření pacient není schopný zaplatit. Ale tak jako tak vždy napřed zvažují, zda je vůbec nutné udělat krevní obraz či EKG, protože to samozřejmě něco stojí. U nás jsou taková vyšetření naprosto automatická. Kromě toho je všude špína, hluk a pacient nemá žádné soukromí. V České republice je prostě luxus. I když třeba na vedlejším lůžku pacient chrápe.

Na břehu Atlantiku sedí medicové z Evropy, Severní a Jižní Ameriky a Afriky, já úplně vlevo

Jaké byly tvé další zážitky?

Malárii jsem sice nechtyl, ale zhruba po 8 dnech pobytu v Ghaně jsem dostal vysoké horečky a průjem. Byla poměrně výhoda, že jsem byl zrovna na oddělení, když se u mě tato „ghanitida“, jak s oblibou říkám, poprvé projevila. Takže ihned mohly následovat odběry krve, které posléze malarického parazita vyloučily. Toto ale byla například jedna z mnoha situací, kdy se o mě moji ghanští „spolužáci“ skvěle postarali - přinesli mi jídlo, léky, komunikovali s lékařem, abych šetřil síly a zbytečně nechodil z koleje do nemocnice. Drobnou nevýhodou však byly nefunkční záchody na mé koleji, takže jsem musel „chodit“ (dost eufemisticky vyjádřeno) do sousedního bloku, kde se „většinou“ splachovat dalo.

Dále jsme společně s dalšími stážisty z IFMSA o víkendech cestovali po Ghaně. Navštívili jsme např. několikrát džungli, největší vodopády v západní Africe či otrokářskou pevnost.

Další příhoda se mi stala v den odletu domů, kdy jsem byl okraden o peníze, kreditní kartu i pas. To, že se mi na české ambasádě podařilo za těch několik málo hodin před odletem nakonec vyřídit náhradní pas, stále považuji za zázrak.

Při vyprávění o vzteklině jsi už trochu našukl náboženství. Zkus nám je ještě trochu přiblížit.

Náboženství je kapitola sama o sobě. Ghana je jedna z nejreligióznějších zemí na světě, někde jsem četl statistiku, že k nějakému náboženství se zde hlásí 96% obyvatel. Z toho zhruba dvě třetiny jsou křesťané (nejen katolíci, ale rovněž mormoni a spousta malých církví a sekt), jednu třetinu tvoří muslimové a pak jsou zde i místní tradiční náboženství. Nicméně když jdete po ulici, máte pocit, že křesťanství je tu přítomno snad na 150%. Vážně. Na zadním skle každého druhého taxíku je nápis „Amen“, obchody mají až kyčlovité názvy jako „God's Love Electrician Shop“ (Elektrikářství Boží lásky), „Try Jesus Fashion“ (Zkus Ježíšovu módu) či cosi na způsob „Vetešnictví u Pomazaného“. Nebo se mi několikrát stalo, že třeba ve všední den v šest hodin ráno začal před kolejí nějaký pastor do megafonu „hlásat“ ranní kázání. Prý pro ty lidi, co se přes den nedostanou do kostela... Tomuto rannímu buzení jsem za ten měsíc, co jsem v Ghaně strávil, opravdu nepřišel na chuť.

Na druhou stranu jsem byl ze zdejších katolických mší naprosto nadšený. Podtrhuji katolických, protože jednou jsem se náhodou dostal na cosi, co sice Ghaňané nazývali „mší“, avšak co spíše připomínalo diskotéku s dýdžejem. Žádný kněz, žádný kříž, žádná čtení, žádné přijímání, prostě nic. Zpětně jsem zjistil, že to byla zřejmě nějaká ghanáská minicír-

kev, asi bych spíše řekl sekta. Po této zkušenosti jsem se dostal na klasické katolické mše, které byly fantastické. Atmosféra nesmírně otevřená, radostná, lidé při zpěvech tak trochu i tancovali, hrálo se na africké bubny. Dokonce jsem jednou slyšel v ghanštině stejný nářev, který se vždy zpívá na Korunovaci na Svaté Hoře při průvodu „Slyš, jaký to nad řekou jásot a ples“. Akorát na Korunovaci to je vždy takové pomalé, aby to šlo s průvodem do kroku, skoro bych řekl utahané. V Ghaně to bylo dvakrát rychleji, hrály do toho africké bubny a lidé tleskali do rytmu a tancovali. Taková je prostě africká mentalita.

Jak celkově hodnotíš pobyt a stáž v Ghaně?

Naprostá paráda. Na celkový pozitivní dojem nemůže mít vliv ani to okradení posledního dne. Spoustu jsem toho viděl a poznal, jak věci, tak i lidi. Z lidského i medicínského hlediska to byla opravdu skvělá zkušenost.

S Ondřejem Ježkem hovořil Pavel Šmolík

Vzpomínka

Více než 10 let působil na Svaté Hoře jako ředitel kůru Pavel Šmolík, který v r. 2013 odešel do Plzně. Za tu dobu zde vedl asi 15 členný sbor, který důstojně reprezentoval slavné poutní místo.

Délkou působení v tomto sboru i věkem jsem jeho nejstarší členka, a tak ráda vzpomínám, co jsme v tomto kolektivu zažili. Kromě účinkování při liturgiích a slavných Korunovacích vzpomínám na sborová soustředění na Šumavě, kam jsem pravidelně jezdili, abychom společně nacvičili nejen velikonoční a vánoční doprovod při liturgii, ale i samostatné koncerty duchovní hudby a skladby k nahrávání CD. Tak soustředění, kterých se mohli zúčastnit i rodinní příslušníci, velmi přispěla k utužení přátelských pout mezi členy sboru a byla odměnou za celoroční službu Sv. Hoře.

Pavel Šmolík nám letos nabídl, abychom se ve starém složení sešli, zazpívali si oblíbené skladby a nacvičili i něco nového. Schůzka se uskutečnila 7. až 9. listopadu 2014 opět v Kašperských Horách. Přála jí i patronka zpěváků sv. Cecilie, která nám vyprosila krásné, slunečné počasí.

Přišli všichni. Chyběl jen nejstarší a snad i nejzasloužilejší člen sboru, basista Zdeněk Fous, který před rokem přesídlil do sboru nebeského. Soustředění se zúčastnil i litoměřický vikář P. Příbyl, který v době svého působení na Sv. Hoře byl velkým příznivcem sboru a jeho morální i finanční oporou. Soukromá mše sv., kterou P. Příbyl celebroul ve hřbitovním kostele sv. Mikuláše, osvětleném svíčkami, byla pro všechny mimořádným zážitkem a odměnou za léta víkendů, obětovaných službě svatohorského sboru.

Přála bych současnému sboru, aby pokračoval v této tradici a přispíval i nadále ke cti a slávě Sv. Hory.

Ludmila Fousová

Život v Ghaně probíhá na ulici

Milosti Panny Marie v obrazech

Svatohorský komiks

Svatohorský komiks

Svatohors

Na naší pouti svatohorskými ambity se dnes dostáváme do čtvrtiny cesty. Překonali jsme celé východní křídlo od kaple Mnšecké, abychom dospěli ke kapli Pražské. Dnes se tedy posledními čtyřmi obrazy rozlučme se zázraky, jimiž se Panna Maria Svatohorská přičinila v (jak píše P. Smolík) neštěstích ze vzduchu.

17.

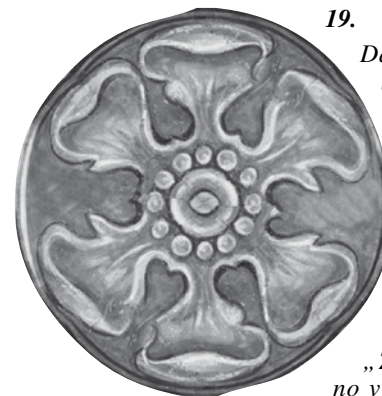
Na prvním obraze za tímto oltářem (oltář obětování Panny Marie) je namalováno ohrazené město, podobné vojenské tvrzi. Daleko za městem vidíme šibenici a přípravy k popravě. K šibenici tryskem ujíždí jezdec, drže v ruce dopis. V popředí klečí na skále muž a vzývá Rodičku Boží Svatohorskou. Jezdec nese osvobozující list.

Není pochyby, že se případ vztahuje na poznámku v letopisech svatohorských v r. 1749, že jednoho dne přišel na Svatou Horu voják, aby „Zachranitelce“ své poděkoval za to, že, byv odsouzen na smrt, zaslíbil se sem a šťastně našel obhájce, který ho od smrti zachránil. Ten obhájce je znázorněn klečícím mužem, na něhož dopadají paprsky od Rodičky Boží Svatohorské na důkaz, že mu pomáhala.

18.

Na obraze vlevo je krásný bělouš, ale splašený, chystající se ke koku přes vodu. Shozený jezdec je smýkán splašeným koněm.

V kronice o tom čteme r. 1668: „Dnes, 31. května, osvědčil zde Tomáš Vavřinec Zimmermann z Prahy německým listem, že roku 1666 syn jeho Jan Karel s koněm spadl, když jej k vodě vedl. Ubohého vlekli kůň za sebou as 400 kroků za nohu v třmeni, takže celý ve své krvi zborcen jsa, více mrtvému se podobal, než živému. Lékaři pomoci mu nemohli, ježto měl kosti zlámané a vymknuté. Tehdy se obrátili rodiče jeho k naší nejsv. Královně Svatohorské, zaslíbili se sem, a tak syn ozdravěl a zde své berly bl. Panně Marii obětoval, ač ještě trochu křivě kráčel.“

19.

Dále vpravo na obraze vidíme ve výši svatyni svatohorskou. Stranou Svaté Hory jsou černá mračna a krupobití; padající krupy jest zřetelně viděti. V popředí nese na Svatou Horu něco na míse jakýsi pán.

Vysvětlení nalézáme v české rukopisné kronice, kde čteme doslovně: „Zaznamenáno v letopisech našich na den

9. máje 1693: Znameníť příklad pobožnosti a velké důvěrnosti na sobě dal Tomáš Maček, dobrnický sedlák. Vyznal upřímně, že již více než 12 let stále na Svatou Horu putuje, a to zvláště proto, aby mu Rodička Boží na jeho osení požehnání vyprosila a všechno neštěstí a škody odvrátila. Toto dobrodění že vždycky požívá, ale zvláště roku 1693, kdy vůkol všem krupobití potlouklo, jemu však ku podivu všech ostatních obilíčko pěkně se urodilo a zachovalo“ Proto asi přinesl na Svatou Horu mísu pečiva.

20.

Poslední obraz na této chodbě představuje zase neštěstí se splašenými koňmi. Uhánějí cestou dolů, na kočáře sedí dáma vztahující ruce, jakoby se bránila převrhnutí. Pán a kočář z kočáru vyhození, leží na zemi. Obraz má letopočet 1656.

V letopisech o tom toto poznamenáno: „Dne 8. října poděkoval zde Adam Payer, hejtmán ze Ždichovic, za vysvobození z patrného nebezpečnosti života, v které upadl, když na cestě koně se splašili a s vozem na zemi jej srazili. Po Bohu jediné útočiště maje v bl. Panně Marii Svatohorské, vzýval ji s celou důvěrou a celým srdcem se jí zasvětil a tak šťastně smrti a všemu poranění unikl“

S využitím textu P. Václava Smolíka CSsR připravil Mikoláš Troup

Pohledy do svatohorských kupolí

Svatá Hora je jen kousek od / do hudebního nebe

Muzika žije a umírá v čase, to je její největší devíza. Tak v zrcadle pomíjivosti z nám svěřených umění asi nejlépe zrcadlí to největší, nejdělejší. Ale „baroko“ nás k duchovním prožitkům vede vždy a jen přes počítky těla, proto musíme vzkazu našich prapředků porozumět v jejich řeči, tedy i řeči obrazů. V Plzeňské kapli na nás shůry stropu hledí slunečně rozjásané nebe s kolotočem zpívajících a na podivné nástroje hrajících andělů.

⇨ Uprostřed **chitarra battente** (tedy „kytara tlučená“ – určená především k akordickému doprovodu), zde na obrazu má pět „sborů“, tedy skupin strun naladěných na stejný tón, případně v oktávě. Tyto kytary se tehdy vyráběly a zněly i v Praze. Nejvyšší struna zvaná „Cantarella“ („zpěvná“, Adam Michna jí říká „Hlavní Struna“) bývala ovšem jen jedna. Zdá se, že právě zde je pořadí strun zrcadlově obráceno, snad omylem?

Uprostřed dole **triangl s kroužky** – uzavřený rovnostranný trojúhelník – jako symbol božství a Nejsvětější Trojice, ale i „Božího oka“, symbol duchovního veselí, věčnosti (jako jinde had v kruhu požírající svůj vlastní ocas), atd. Kroužky navlečené na trianglu jemně chrastily a prodlužovaly tón. Zvuk takto vybaveného trianglu (vlastně druhu zvonku,

ktejř sám je také symbolem věčnosti – srovnej píseň Adama Michny z Ottradovic ze sbírky Česká Mariánská Muzika, Praha 1647: „Smrt-Konec-Zvonec.“) lépe pojí s dalšími hlasy. Vůbec takovéto různé chrastící „přídávky“ mnoha nástrojů, právem tolik obdivované a vychvalované, časem vymizely.

Vpravo nahoře **cin**k, čili **kornet** – dřevěný nebo kostěný dechový nátrubkový hudební nástroj užívaný od středověku až do poloviny 19. století má nátrubek jako trubky a hmatové dírky jako flétny. Zvuk cinku má veliké barevné možnosti, někdy zní jako lidský hlas, jindy jako trubka nebo šalmaj či jako příčná flétna. Dnes tento podivuhodný nástroj prožívá své znovuzkříšení, a to právě pro svou variabilitu a až neuvěřitelné zvukové a technické přednosti.

Vlevo dole **tympány**, čili „**vla(š)ské bubny**“ – dvojice z měděného plechu vytepaných, případně ze dřeva vydlabaných, jen do jisté míry laditelných bubnů, které byly nezbytným basovým doprovodem především trubek - trompet. Proti moderním tympánům jsou staré „kotle“ mělké, jejich zvuk tedy není tak výrazně tonální, naladěný, ale tvrdé dřevěné paličky (zde dokonce jakási „kladívka“) zase propůjčují těmto tympánům větší rytmickou pregnanci, čistotu a přehlednost.

⇨ Uprostřed **housle** – konstrukce barokních houslí se sice od našich moderních příliš neliší, ale právě ty „drobnosti“, jako jsou středové struny, menší tzv. „basový trámec“, jiná „duše“, kobylka, jiná konstrukce smyčce (viz stylizovaně na obrazu), a tedy jiná herní technika, jiné držení houslí i smyčce (zde už celkem „moderní“ držení za prut, nikoliv

přes žabku, na obraze zřejmě ještě nenapínanou šroubkem, ale jen vsazovanou mezi prut a žíně smyčce), to vše dávalo tehdejším houslím trochu jiný zvuk...

Vlevo dole **violone**, aneb **basa** byla konstruována v několika různých velikostech. Zdá se, že na tomto obraze jde o největší typ violonu, snad čtyřstrunný, který ovšem mívával nejhlubší strunu laděnou nikoliv na E, ale G kontra. Tak zatímco naše dnešní moderní ladění kontrabasů je odshora dolů G-D-A-E, tehdejší bylo G-D-A-G. Prý to bylo z akustických důvodů, protože nejhlubší strunu bylo nesnadné vyrobit tak, aby dobře zněla. Takové kontrabasy ale zase většinou mívaly na hmatníku ze středových strun uvázané převazy-pražce podobně jako loutny a violy da gamba, které i hlubokým středovým strunám dávaly pěkný, zřetelný, intonačně i barevně čistý zvuk. Na obraze není docela zřetelné, zda basa tyto převazy má.

Vpravo dole **harfa** – namalován jen malý kousek. Harfa byl nástroj ve všech dobách velmi oblíbený, rozšířený, podobně jako loutna či varhany byl vlastně symbolem harmonie, a to i harmonie nebeské, politické, domácí, atd. Staré harfy až do konce 18. století neměly pedálový přeladovací mechanismus. Proto buď byly laděny jen diatonicky, do potřebné tónové řady, tedy například jako C-dur na bílých klávesách klavíru, nebo měly umístěny na „krku“ (horním rámu harfy, kde byly i napínací ladicí kolíky strun) jednoduché otočné kovové háčky, jimiž bylo možno struny přeladit o kýžený půltón. Některé větší harfy měly i dvě nebo tři souběžné řady strun, které není snadné ovládat, ale je tím možné už na takové harfě zahrát všechny chro-

matické tóny. Zdá se, že typ harfy na stylizovaném obraze je jen jednoduchý diatonický typ, na kterém je možné některé chromatické tóny, byť zvukově nedokonalé, přece jen zahrát „přistípnutím“ struny prstem levé ruky proti krku harfy, nebo naopak vložením prstu levé ruky na způsob provisorní „kobyly“ pod strunu, kterou je potřeba právě zvýšit o půltón. Takový tón sice není dokonalý, ale při občasně modulaci to ani příliš nevadí, byť i neladí.

⇨ Vlevo nahoře **zpěv** – hlas máme stále s sebou, také se ne nadarmo říká, že „zpěvák sklapne pusu a má sbalíno“. Také to platí naopak: „kdo má ruce a nohy, zpívá“... Takže zpěv obstarávají jinou hrou „nezaměstnaní“ anjelé. Svátý Augustin nám radí: „Kdo zpívá, dvakrát se modlí“, tedy do toho!

Vpravo vpředu asi **galizona** či **colachon** (čti kolašon). U nás velmi oblíbený nástroj loutnového typu v rukách dominujícího anděla je zcela jistě původu tureckého, či vůbec orientálního, má velmi dlouhý krk s hmatníkem, velmi málo na obraze jen naznačených strun a velmi mnoho pražců převázaných ze strun. Pokud by šlo o galizonu (Tomáš Baltazar Janovka nám ji popisuje ve svém slovníku Clavis ad thesaurum, Praha 1701 a 1715), byla by šesti až osmisborová, tedy o šesti až patnácti strunách, strun je ovšem na obraze podezřele málo. Některé detaily poukazují spíše na nástroj podobný kazachstánskému národnímu nástroji zvanému „dombra“ nebo nástroji tureckému zvanému „saz“. Možná jde jen o malířskou stylizaci či licenci, když i původně evidentně arabský nástroj slouží anjelské harmonii na „českém mariánském nebi“?

⇨ V pozadí skupina anjelů opět **zpívá z kancionálu** vázaného v kůži, s praktickými zavazovacími řemínky pro ukládání či transport knihy.

Apoštolové obklopují Mariin prázdný hrob, někteří smutně shlíží do prázdné tumby, jiní s údivem vzhledají k otevřenému nebi, kde tuší být „Nanebevzatou“... Ticho bez nástrojů i zpě-

vu také hraje důležitou roli: aby mohl zaznít tón, musí být nejprve ticho – tak i ticho prázdného hrobu.

⇨ Zcela vlevo **varhany**, jejichž píšťaly není vidět, ale které mají bok skříně zdobený řezbomanou ženskou karyatidou, jsou zde akantové, možná i větrné ornamenty. Na varhany hraje jeden z andělů „jenerálbas“, čili varhanní doprovod z dlouhého partu, který splývá z hracího pultu dolů do popředí.

Vpředu uprostřed **loutna** – symbol nebeské i světské harmonie. Anjel, který ji má v ruce, hledí na nás ve zvláště pokroucené pozici pod levou rukou dolů, možná hraje, možná loutnu hladí, možná jen ladí (jak to bývá na loutnických obrazech – barokní anekdota říká, že loutnísté ladí stále, ale loutny neladí nikdy). Bylo by zajímavé pátrat, proč má – na rozdíl od všech zúčastněných bosých anjelů – obutu jen jednu ponožku. Nebo je to snad malíř Colombo sám osobně?

Vpravo vzadu **violone** – zde už druhá basa, snad také veliká, těžko říci, možná na ni hraje jen malý anjelíček? Na obraze jsou dobře vidět pražcové převazy, nebo snad obvyklé ozdobné vykládání hmatníku. Noty v knize vpředu vlevo zaklaply, jistě je hráč nepotřebuje, ale ani skupina zpěváků vzadu do svých not nehledí, to je diriguje je samo nebe...

⇨ Anjel vlevo hraje zřejmě na **trombon**, neboli **pozoun**, který se také tak jak staré housle od nových, liší v podstatných detailech. Tehdejší nástroje byly podstatně subtilnější, lehčí, z tenčího plechu, často rozkládací tak, aby

byla snadnější výměna či oprava poškozeného dílu. Také je ale možné, že nejde o trombon, ale o „polní troubu“ (tedy vojenskou) nebo **trompetu** zvanou „**clarino**“ (čti klarino) a malíř spletl držení těchto dvou nástrojů.

Anjel vpravo hraje asi na **tichý** nebo **rovný cink**, který má však na obraze příliš mnoho hmatových otvorů. Pokud by ovšem šlo o tomuto cinku někdy podobnou šalmaj, pak tato opravdu někdy mívala další otvory doladovací. Nejspíše jde ale u obou anjelů–dechařů o malířovu stylizaci. Jisté je, že tito noty potřebují.

A anjelíci v pozadí sice **hledí do not**, ale buď mají právě pomlky, nebo neumějí noty...

Vpravo vzadu, vedle hlavy na cink hrajícího anjela vykukuje vzhůru šestiboké ústí dalšího **cinku**, takzvaného **křivého**, nebo černého. Nástroj je zhotoven ze dvou dílů dřeva po délce od sebe odštípnutých, zevnitř vydlabaných a znovu slepených, dodatečně obalených, polepených kůží, která dvě dlabané poloviny jednak drží pohromadě a dává jim pevnost, i pěkný tón zvuku, jednak se nástroj lépe drží při hře v rukách. Dnes tento nástroj zažívá svou renesanci a většina hráčů hraje na onen zahnutý typ nástroje, ale dříve byly právě i cinky rovné hojně užívány.

⇒ Anjel v popředí hrdě hraje na **violoncello** (tedy „malý violon“), nebo na basové housle, což byl nástroj trochu větší než naše moderní violoncello. Struník nástroje na obraze je pěkně vykládán, stejně jako nápadně krátký hmatník, pokud tedy také nejde o pražcové převazy, v té době i u violoncella celkem obvyklé. V té době se nástroj držel jinak než dnes, kdy je vespod korpusu nasazen dlouhý bodec, pro nějž hráč stále hledá vhodný důlek v podlaze, aby mu nástroj neklouzal. Moderní hráči bývají dnes při hře elegantně „zalehlí“ na způsob řidiče formule 1, zatímco na našem obraze je hráč elegantně, vesele a pohodlně vzpřímen.

Vlevo vzadu **varhanní positiv** – anjelík hraje na malé přenosné varhánky umístěné v nějaké skříni, kterou ovšem obvykle nemávaly i mnohem menší nástroje, tzv. „portativy“, jde tedy o pokročilejší nástroj; anjel naň hraje jen pravou rukou, levá ruka zůstává skryta za nástrojem, možná právě zdvíhá měchy.

Vpravo vzadu anjel **zpívá u not** svázaných v knize, nikoliv však z nich...

⇨ Uprostřed vpředu anjel drží vodorovně na kolenou velikou basovou loutnu, „římskou **theorbu**“ zvanou **chitarro-ne**, která má několik (na obraze sedm) strun natažených nad hmatníkem s převazovými pražci, několik (na obraze osm) dalších strun basových, které jsou nataženy bez hmatníku na dlouhém přidaném krku. Anjel zcela typicky právě nehraje, ale (zase) ladí struny. Může ovšem jít i o narážku na nutnost ladit sebe sama do skutečné Boží harmonie, jak to doporučuje ve svém dvanáctém cvičení v knize nazvané „Zodiacus Christianus“ (Křesťanský Zodiak) ve 30. letech 17. století slavný německý jezuita-kazatel a karatel Jeremias Drexelius. Anjel přitom bosýma nohama šlape po knihách (snad s notami).

V pozadí vpravo jiný anjel hraje buď na další varhanní positiv, nebo spíše na **cembalo** českého či italského typu, vybavené nejméně třemi rejstříky, které na obraze vykukují z levého boku nástroje.

Svatohorské hudební nebe je malováno sice stylizovaně, někdy asi nepřesně, ale jindy zase překvapivě se smyslem pro detail, který malíř **Giovanni Battista Colombo** (1665) buď dobře znal nebo který jej zaujal. Cyklus obrazů je zajímavou referencí o dobové praxi a recepci svátečnosti muziky jako takové. Na nás je, abychom nad tímto poselstvím přemýšleli, abychom souvislosti mezi zobrazenými nástroji, atributy a nápisovými stuhami promýšleli. Na širší pentle se dříve ovšem zapisovaly i noty hudebních kánonů, které se podáváním dál a dál posouvaly před zpěvákem či muzikantem; ten jen musel dobře číst a dodržovat společný rytmus. Jako vše, co vidíme zobrazené na stropech svatyně a chodeb poutních a vůbec posvátných míst, i tato freska nás má za pohledem pozdvíhat výš a dál. My tento hudební vzkaz určitě i dnes můžeme do svých životů zapracovat tak, aby nás přivedl do místa ticha a harmonie. Bez ticha totiž žádný zvuk nedává smysl.

Michael Pospíšil

Adventní Benefiční Koncert

Koncert na podporu dostavby svatohorských varhan
ve Svatohorské bazilice
od 19 hodin

Vratislav Kříž – baryton
Vladimír Rejlek – trubka
Přemysl Kšica – varhany

Vstupenky v ceně 300 Kč je možné zakoupit v předšíní baziliky hodinu před koncertem.

100 % ceny vstupenky bude poukázáno na konto veřejné sbírky na stavbu velkých svatohorských varhan 050016-0523967309/0800, která byla oznámena KÚ Středočeského kraje dne 30. ledna 2013. Bylo vytištěno 100 ks vstupenek.

19. prosince 2014

Středočeský kraj

NADACE ČEZ

www.svata-hora.cz/varhany/

Zprávy ze Svaté Hory

- ❑ Od září tohoto roku je **novým členem svatohorské komunity** redemptoristů P. Vladimír Jedlička, který přišel na odpočinek z předchozího působiště v klášteře sester trapistek v Políčanech. Návštěvníci bohoslužeb se s ním mohou setkat v neděli, kdy chodí koncebrovat do baziliky.
- ❑ Od 6. do 14. září vedli svatohorští redemptoristé P. Krzysztof Strzelczyk a P. Jan Sokulski **lidové misie** v sousední farnosti Slivice, kam je pozval místní duchovní správce P. ThDr. Ján Andrej, PhD. Lidové misie jsou jednou ze základních činností redemptoristů. Jedná se o týdenní duchovní obnovu přímo ve farnosti, naplněnou setkáními, katechezemi, pobožnostmi, vysluhováním svátostí a nabídkou duchovního programu pro jednotlivé skupiny farníků (ženy, muži, děti a mládež, nemocní) s cílem oživení víry u jednotlivců i v celé farnosti.
- ❑ **Výbor Matice Svatohorské na svém 136. zasedání** 26. září vzal na vědomí informaci o přípravě benefičního koncertu v bazilice, který se uskuteční pod záštitou Ing. Ivana Fuksy dne 19. prosince a jehož výtěžek bude určen na dostavbu velkých varhan; dále informaci o průběhu výstavy fotografií Svaté Hory, která nyní pokračuje v severní Itálii (Ledro, Nomesino). Výbor dále schválil zhotovení plakátů k propa-

gaci adopce píšťal velkých varhan za cenu 3.000 Kč a pořízení první části cínových píšťal pro velké varhany za cenu 890.000 Kč.

- ❑ V sobotu 27. září navštívili Svatou Horu **poutníci ze slovenského Záhorí**, od města Skalice. Mši svatou pro ně sloužil P. David Horáček. Jako dar přivezli záhorští poutníci několik pravých, půl metru dlouhých, voňavých skalických trdelníků. Takovým originálním darem nás velmi potěšili.
- ❑ O víkendu 27. a 28. září jsme mohli v zahradě Exercičního domu navštívit **Lanový svět**, který připravili příbramští skauti.
- ❑ V neděli 5. října jsme si připomněli **památku bl. Františka Xavera Seelose**, kněze redemptoristy.
- ❑ Při bohoslužbách v neděli 12. října probíhalo **sčítání návštěvníků bohoslužeb**. Tato událost se konala v celé naší vlasti. U nás na Svaté Hoře jsme v tento den zaznamenali při celkem pěti bohoslužbách téměř 400 odevzdaných sčítacích lístků.
- ❑ V průběhu první poloviny měsíce října probíhala **oprava střechy** na bazilice. Došlo k výměně šindelů na severní a východní části střechy. Výměnu zajistila firma Distav. Finanční zdroje poskytlo Ministerstvo kultury.
- ❑ Ve čtvrtek 16. října jsme na Svaté Hoře slavili **památku sv. Gerarda Majelly**, redemptoristy. Svatý Gerard patří k nejoblíbenějším světcům kongregace redemptoristů, je patronem maminek a těhotných žen a přímluvcem v nesnázích.

Svatý Gerard patří k nejoblíbenějším světcům kongregace redemptoristů, je patronem maminek a těhotných žen a přímluvcem v nesnázích.

❑ V sobotu 18. října jsme se před večerní mší svatou mohli v bazilice zúčastnit **latinských chorálních nešpor**, které pod vedením Pavla Šmolíka nacvičili a zazpívali muži z plzeňské Schola Cantorum Pilsensis. Ti měli na Svaté Hoře od 17. do 19. října soustředění. V neděli pak doprovodili chorálním zpěvem mši svatou v 11.00 hodin, kterou celebroid P. Krzysztof Strzelczyk.

- ❑ 18. října přišlo několik poutníků z Řevnice. Teprve po mši, když v bazilice před lavicemi **profesionálně zazpívali** několik písní, vyšlo najevo, že se jedná o sboristy. Domluvili se s P. Horáčkem, že by při další pouti na Sv. Horu doprovázeli svým zpěvem mši svatou.
- ❑ Ve středu 22. října jsme na Sv. Hoře přivítali pana kardinála Dominika Duku, arcibiskupa pražského, který přijel na **kanonickou vizitaci farnosti**. Dopoledne proběhlo setkání s komunitou svatohorských redemptoristů, následovala kontrola matrik a dokumentace a po obědě se pan kardinál setkal se záměstnanci poutního místa.
- ❑ Na svém 137. zasedání 24. října, jehož hostem byl i varhanář Vladimír Štajch, **výbor Matice Svatohorské** vzal na vědomí informaci o pokračování příprav benefičního koncertu v bazilice, který se uskuteční pod záštitou Ing. Ivana Fuksy 19. prosince 2014, jehož výtěžek bude určen na dostavbu velkých varhan a při němž bude představen i projekt adopce varhanních píšťal, dále harmonogram dostavby nových varhan (2014 - dokončení pořízení všech cínových píšťal, 2015 - rezby, barvení a zlacení varhanní skříně, související stavební úpravy na kůru, 2016 - dokončení a instalace). Výbor dále schválil proplacení faktury za tisk časopisu Svatá Hora č. 3/2014 v celkové výši 34.097,50 Kč a proplacení faktury za rozeslání časopisu Svatá Hora č. 3/2014 v celkové výši 17.191 Kč

Poutníci

Datum	Země, počet poutníků	
1. září	Rakousko	50
4. září	Německo	50
8. září	Německo - Passau	50
10. září	Německo	20
11. září	USA	80
13. září	ČR - Pečky	40
13. září	ČR - Třebíč	57
14. září	Polsko	57
19. září	Německo - Obergleim	46
19. září	ČR - Jimramov	100
20. září	Německo - Waidhaus	50
20. září	Německo - Utzenhofen	50
20. září	Německo - Bavorsko	60
20. září	Německo	50
26. září	Singapur	15
27. září	Slovensko - Skalica a okolí	45
27. září	ČR - Plzeň	45
27. září	ČR	48
29. září	Rakousko	27
2. října	Anglicky hovořící poutníci	25
4. října	Filipíny	40
5. října	Polsko	45
18. října	ČR - Řevnice	15
18. října	Německo	47
24. října	Rakousko	20
25. října	USA a Filipíny	38

Velké varhany pro Svatou Horu
včetně 9.421 ml. Kč • chýbí 5.507 ml. Kč

Kardinál Dominik Duka uctívá Pannu Marii Svatohorskou

Na fotografii můžete porovnat opravenou střešní krytinu (přední část snímku) a krytinu před renovací (vzadu).

Neposkrvněné Početí Panny Marie

Neposkrvněné početí Panny Marie (latinsky Immaculata conceptio) je učení, že Maria, matka Ježíše Krista, byla počata bez poskrvnění dědičným prvotním hříchem. Římskokatolická církev jej uznává a oslavuje (8. prosince) od středověku, v roce 1854 učení papež Pius IX. vyhlásil za dogma, od čehož v letošním roce uběhlo 160 let.

*Maria podle katolické nauky byla (podobně jako na počátku Adam a Eva) bez prvotního hříchu. Na rozdíl od Evy však tuto neposkrvněnost neztratila ani osobním hříchem. Pius XII. ve své encyklice *Mystici corporis* z roku 1943 výslovně píše, že Maria byla svobodná od jakéhokoli osobního nebo dědičného hříchu. Z toho důvodu katolíci také označují Ježíšovu matku Marii za „plnou milosti“ či „milostiplnou“ (srov. Lk 1, 28). Byla (na rozdíl od ostatních) uchráněna i od následků prvotního hříchu, jako je náklonnost k hříchu a nezřízená žádostivost. Nebyla však uchráněna od vnějších důsledků hříchu, jako je bolest a utrpení, které nesla spolu se svým synem. Mariino uchránění od prvotního hříchu jistě nebylo nutnou podmínkou vtělení Božského Syna. Podle katolické nauky nicméně bylo vhodné, aby Bůh přišel na svět do čistého, svatého přibytku, protože vedle jeho svatosti neobstojí nic poskrvněného. I pro jeho lidský vývoj v rodině bylo vhodné prostředí dokonalé svatosti. Ale hlavním důvodem bezhříšnosti Mariiny je zřejmě to, že Maria měla jako nová Eva zastupovat lidstvo v souhlasu s Božím vykupitelským záměrem. Porušené stvoření by zřejmě nedokázalo říci Bohu své „fiat“ – staň se, protože by jeho vůle nebyla tak dokonale sjednocena s vůlí Boží, jako byla vůle Mariina.*

zdroj: wikipedia.org

Největší slávou Mariinou je to, že jí anděl Páně zvěstoval, že se stane Matkou Věčného Slova. To je její největší sláva – Božské mateřství, ale i to, co předcházelo, tedy ta příprava, kterou jí Bůh na tuto nesmírnou vznešenost připravoval, byla tak krásná, tak slavná, tak hluboká a mnohostranná, že ji slavíme dnešním svátkem - Panna Maria bez poskrvniny prvotního hříchu počatá, to je sláva dnešního dne.

Představme si, že to je, jako kdyby, lidsky řečeno, měla přijít královna do nějakého zámku, do nějakého domu, jak by se všechno zdobilo, aby bylo vše v nejlepším pořádku, aby všechno zářilo největší krásou. Takto si můžeme představit a trošičku chápat smysl dnešního dne. Boží moudrost, láska, všemohoucnost a svatost nějak takto připravovala přibytke pro Věčné Slovo, které se stalo tělem. A ta příprava sahá až do dávných dob, do prvních dob lidstva, kdy bylo předpověděno, že ta tajemná žena, která má přijít, bude nepřítelkyní zla, že bude vítěznou ženou nad zlem. Zlo se rozšířilo následkem prvního hříchu a mravní zlo hříchů všech lidí se rozšířilo po světě jako temnota, jako ta nejhušší mlha, tedy jako něco temného, co leží nad lidstvem. A v takové situaci přichází jedna postava, je to žena, která ve svém životě zvítězí – zvítězí pro ostatní lidi, zvítězí nad vším zlem. Ona jediná je uchráněna od temnoty a mlhy, od všeho zla ve světě. Bůh si ji totiž vyvolil ještě před stvořením světa, aby byla před ním svatá a neposkrvněná v lásce. Ta nepřítelkyně hříchu a zla je Maria, Neposkrvněná.

Můžeme věřit tomu, co se vypráví o posedlých bratřích Burnerových z Illfurtu z konce 19. století. Hovoří se, že zlí duchové, kteří byli v chlapcích v posedlosti, mluvili hanebně a ohavně o svatých věcech. Když však měli vyslovit jméno Maria, neodvázili se ani v nejmenším ji nějak urazit. Vždy jen s hrůzou říkali „velká paní“. Ona je opravdu velkou Paní, tou, která potřela hlavu pekelného hada, a to díky Boží milosti. To je také smysl Neposkrvněného Početí. Už od začátku života na ni nepadl ani stín zla. To všechno je ale jen negativní stránka dnešní slavnosti.

Positivní stránkou je to, že Maria byla ozdobena Boží milostí, tedy veškerou krásou. Nyní, v adventu, hovoříme o kráse Božího království, o kráse Ježíše Krista. A všechna

ta krása, o níž hovořili dávní proroci, všechna ta krása je jakoby shrnuta do jedné duše – do duše Mariiny. V ní můžeme všechnu tu krásu předpověděnou proroky spatřit. Dnešní hymnus ji nazývá Tota pulchra – celá krásná, Mundi gloria – sláva světa. Svatý Bonaventura ji nazývá Divinitale de aureata – božstvím pozlacená. Tak tedy Písmo svaté a tradice Církve slaví krásu Mariinu a nemůže ji nikdy dokonale oslavit. Díky světcům máme krásné oslavné hymny, které skrývají desítky až stovky krásných ná-zvů, které mají alespoň trochu vyjádřit vnitřní krásu Mariinu.

A jaká že je ta vnitřní krásu? Je to podstatná krásu Boží milosti, přítomnost Ducha svatého. Tomu můžeme věřit, ale nedokážeme si to dost dobře představit. Těžko si představíme krásu duše v milosti posvěcující. S touto krásou milosti byla samozřejmě spojena i krásu mravního života. To už si dovedeme představit snadněji, jako člověka dokonalého v ctnostech, jako člověka, který nemá žádné vady. Taková představa nám je bližší. Po této stránce byla Panna Maria nejkrásnější. Písmo svaté nám to trochu naznačuje, ale ani ono nevyписuje její krásu zcela. Jen naznačuje, a to tím, že hovoří o její oddanosti, o její poslušnosti vůli Boží. Tuto hlubokou oddanost a krásu vyjadřuje slovy: „Jsem služebnice Páně“. A když Písmo popisuje její lásku ke svatebčanům v Káně, popisuje jemnou bliženeckou lásku. Když Písmo praví, jak Maria stojí pod křížem, popisuje její statečnou věrnost k Ježíši Kristu, potupenému a zničenému. A když Písmo vypráví, jak byla s učedníky při příchodu Ducha svatého, můžeme spatřit její velkou vnitřní zbožnost. Mohli bychom říci, že byla první zpěvačka hymnu Boží chvály.

Když hledíme na sochy a obrazy Neposkrvněné, mohli bychom si položit otázku, jak asi vypadala Maria po vnější stránce. Víme, že měřítko vnější krásy jsou velice relativní. Každý národ má svůj ideál krásy dívek a mladých žen. Jim dal Pán do vínku krásu, aby přinášely do světa trošičku jakýsi odlesk Boží krásy. Sešli se Japonci a evropský cestovatel a ten Evropan se ptal Japonce, jak se mu líbí evropské ženy. On mu odpověděl: „Ano, jsou krásné, ale pro mne a pro nás jsou nejkrásnější Japonky“. Kdybychom se dívali na čínské Madony, jsou ušlechtilé, ale je to jiná krásu. A kdybychom se dívali na Madony afrického kontinentu, byla by nám jejich krásu vzdálená. Každý národ má své měřítko. Vnější krásu je velmi relativní, ale můžeme s účinností říci, že krásu duše vždycky nějakým způsobem proniká, postupuje navenek, do pohledu očí, do výrazu tváře, do celého člověka. Můžeme si představit, že Panna Maria byla, jak z ní pronikalo to nejčistší, co v ní bylo, krásná i po stránce tělesné. Můžeme se na ni dívat jako na Columba formosissima – holubičku nejspanilejší.

Francisco de Zurbarán (1598–1664):
Neposkrvněné početí

Když hovoříme o kráse Mariiny duše, nemůžeme zapomenout na její velkou lásku, protože ta patří ke kráse lidské duše velmi podstatně. Jde o blíženeckou lásku, jak ji požaduje Ježíš. Tato vlastnost je v Mariině duši stále. Dívejme se k ní s obdivem nejen v dnešní den. Dívejme se k ní také s jistotou, že nás miluje. Když na Pannu Marii aplikujeme apoštolova slova: „Mějte se navzájem srdečně rádi“, vidíme, jak pravdivě tato slova naplnila. Má nás ráda, na to myslíme a z toho se těšíme. Prosíme ji s důvěrou, aby na nás ukazovala tuto velkou lásku, když se za nás bude mocně přimlouvav. Přimlouvav za nás, za celý svět a za všechno, co se na tomto světě děje. Svěťme jí do rukou sebe, svůj život, své poslání, svoji lásku ke Kristu i k bližním, své radosti i těžkosti, svou smrt i svou věčnost. A budeme v dobrých rukou.

Z promluvy P. Václava Holakovského, CSsR vybral P. Vladimír Jedlička, CSsR

*Bože, tys uchránil Pannu Marii od dědičné viny,
aby byla důstojným přibytkem tvého Syna,
a pro jeho budoucí zásluhy jsi ji už od počátku zahrnul svou milostí;
na její přímluvu pomáhej i nám, ať čistí dojdeme k tobě.
Amen*

Alfonz a Panna Mária

Advent a Vianoce sú obdobiami v Cirkvi, kedy rozjímame o udalostiach, ktoré predchádzali narodeniu Spasiteľa, a o prvých okamihoch života Božieho Syna medzi nami. Hoci hlavná pozornosť je sústredená na Ježiša, tak ako napokon všetko v Cirkvi, netreba zabudnúť ani na jeho a našu Matku, Pannu Máriu. Práve ona bola blízko udalostiam Adventu a Vianoc, viac ako ktorý človek a preto je tou, od ktorej sa učíme byť blízko Krista. Takto to chápal aj sv. Alfonz, zakladateľ redemptoristov, ktorý mal k Márii hlboký vzťah. Preto sa pozrime v tomto článku na jeho mariánsku úctu, ktorá môže veľa povedať aj dnešnému človeku.

Sv. Alfonz Mária de Liguori sa narodil v Marianelle pri Neapole v južnom Taliansku a celý svoj život prežil práve v tomto kraji. Nie je to bezvýznamný fakt, pretože láska k Panne Márii je prirodzenou súčasťou života ľudí Neapola a jeho okolia už dlhé stáročia. Svedčia o tom mnohé kostoly zasvätené Márii, sochy, ako aj obrazy na domoch. Ich počet sa odhaduje na tisíce. Môžeme teda povedať, že láska k Matke Božej ho sprevádzala už od kolísky, čoho dôkazom je aj to, že z úcty k Božej Matke dostal pri krste k menu Alfonz aj meno Mária.

Sv. Alfonz je považovaný za jedného z najväčších mariánskych ctiteľov Cirkvi. O tomto fakte svedčí aj to, že hlavnou patrónkou Kongregácie Najsvätejšieho Vykupiteľa (redemptoristi), ktorú Alfonz založil v roku 1732, je Panna Mária

s titulom Nepoškvrnené Počatie. Po Ježišovi Kristovi je Božia Matka hlavnou ochrankyňou rehole redemptoristov. Ako príklad tohto tvrdenia je fakt, že Alfonz ako generálny predstavený rehole nariadil, že po skončení teologických štúdií každý redemptorista musel zložiť sľub obrany náuky o Nepoškvrnenom Počatí Panny Márie. Treba si uvedomiť to, že táto pravda viery bola slávnostne vyhlásená za dogmu až v roku 1854 pápežom bl. Piom IX. Ďalej aj to, že počas ľudových misií, ktorým sa Alfonz a rehoľa venovala a venuje aj v súčasnosti, sa nikdy nemá opomenúť homília o Panne Márii.

O Božej Matke písal Alfonz veľmi často vo svojich dielach, ktoré boli venované rôznym témam. Jediným dielom o Panne Márii však vyniká kniha „Vznesenosti Panny Márie“ (1750), ktorá má v predhovore takmer prorocké slová: „Mária, chcel som ešte skôr než zomriem, zanechať svetu túto svoju knihu, ktorá by po mne o tebe kázala a podnecovala aj ostatných, aby hovorili o tvojej sláve a veľkej добрote k tvojim ctiteľom.“ Táto kniha má teda prebudiť v dušiach dôveru k Božej Matke a naučiť ich modliť sa k nej. Pre svoju rozsiahlosť bolo dielo rozdelené do dvoch zväzkov. Prvý zväzok pojednáva o modlitbách k Panne Márii a obsahuje taktiež texty horlivých modlitieb niektorých svätých. Druhý zväzok ponúka úvahy o 7 hlavných slávnostiach Panny Márie, ďalej o jej 7 bolestiach a o cnostiach Márie. To, že Mária nesklamala jeho očakávania, dosvedčujú slová, ktoré povedal pred smrťou: „všetko som dostal od Nej“.

Mariánska úcta má pre Alfonza zmysel iba vtedy, ak to súvisí s láskou k Ježišovi Kristovi. Ježíš je Cieľom, Mária je Prostrednicou, ktorá k Nemu vedie. „Boh nadovšetko“ - často bolo počuť z jeho úst. Bol hlboko presvedčený o účinnosti príhovoru Matky u svojho Syna. Preto na misiách, ktoré so svojimi spolubratmi viedol po farnostiach, rád nazýval Máriu Matkou Milosrdenstva, Matkou hriešnikov, teda tých, ktorí sa potrebovali vrátiť k Bohu. A keďže iba Ježíš odpúšťa hriechy, Mária ako Jeho Matka im môže toto odpustenie vyprosiť. Veď matersko-synovský vzťah medzi nimi pretrváva aj v nebi.

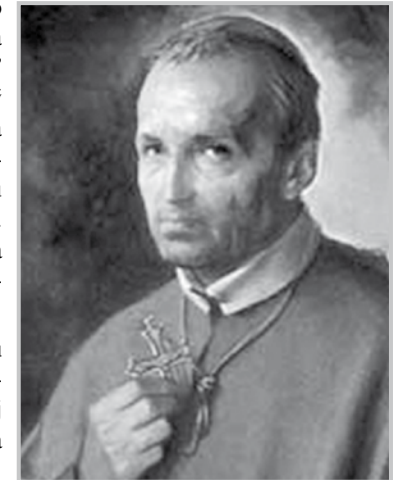
Čisto alfonziánskym je nazývať Pannu Máriu „Matkou Dobrej Rady“. Od nej sa môžeme naučiť, ako s rozvahou a pokojne prijímať všetko, ako načúvať hlasu Božej Múdrosti. Postupovať pokojne a múdro ako tá, ktorá bola pohotovou Služobnicou Pána.

Nakoniec možno povedať, že to, čo sv. Alfonz hlásal, sa celkom splnilo na ňom: „naozajstný ctiteľ Panny Márie nikdy nemôže zahynúť.“

Sv. Alfonz je človek hlbokéj lásky k Panne Márii, ku ktorej sa vo svojej súkromnej zbožnosti zvykol modlievať každú celú hodinu, ktorú práve odbýjali hodiny, ktoré mal v rehoľnom dome komunity redemptoristov alebo aj ako biskup v meste St. Agata vo svojej biskupskej rezidencii.

Nech nám sv. Alfonz vyprosí rovnakú úctu a lásku k našej Matke, Panne Márii.

P. Róbert Režný, CSsR, rektor kláštora v Podolínci

Skryl se - a my jej nehledáme...

Po dobu čtyř adventních týdnů bychom si neměli postupně připomínat a opakovat jen dávné zvěsti, ale měli bychom si zpřítomnit i to, co proroci ve skutečnosti předpověděli nám všem: že čas už se naplnil. Proto adventní očekávání, jakkoli je lidsky milou historickou vzpomínkou na narození Božího Dítěte, se navždy ukončí příchodem toho stejného Emmanuele. Boha s lidmi. Advent nám chce připomenout, že Bůh přichází stále, protože On přišel, aby našel každého z nás. Hledáme však i my jej?

K lepšímu pochopení využití adventního času nám může pomoci známi chasidský příběh: Malý chlapec Jiešel s pláčem vtrhl do pokoje svého dědy, známého rabína Barucha. Po tvářích mu tekly slzy a nařikal: „Můj kamarád mě úplně opustil. Choval se ke mně velmi netrpělivě a nefér,“ praví dědovi. „Mohl bys o tom říci něco bližšího?“ ptal se ho Baruch. „No, hráli jsme si na schovávanou,“ pravil chlapec, „a já jsem se mu schoval tak dobře, že mě můj kamarád nemohl najít. Potom mě jednoduše přestal hledat a odešel pryč. Není to nefér?“ Tu ho rabín pohládl po tváři a řekl mu: „Ano, je to nefér!“ A dodal: „Sám můžeš vidět, že s Bohem je to stejně. Skryl se nám a my ho nehledáme. Jen si představ, Bůh se schoval a my lidé ho nehledáme! Přestalo nás to bavit, nemáme s ním trpělivost.“

Právě v tom spočívá problém člověka. Přestal hledat Boha a toužit po jeho lásce, protože je přesvědčený, že Bůh na něj zapomněl a nestará se o něj. A tak nám chce advent připomenout, že i Bůh nás ve své nekonečné lásce hledá, sklání se k nám a my s ním můžeme vstoupit do láskyplného vztahu, který nás osvobodí a zachrání. Bůh hledá člověka. Touží, abychom i my sami mohli zažít zkušenost svobody a lásky, blízkosti, která je srdcem světa, díky níž se svět i člověk mění a stává lepším, díky níž se stává náš život plnějším a krásnějším.

Vyprošujme si v tomto čase přípravy mnoho odvahy a naděje.

Redemptoristé Bratislava – Kramáre

Exercicie na Svaté Hoře v roce 2015

4. 2. - 7. 2.	Příprava na Velikonoce pro každého	P. Miloslav Kabrda, SDB	1 200 Kč
26. 2. - 1. 3.	Exercicie pro zdravotníky a ty, kteří pečují o druhé	Mons. Aleš Opatrný	1 200 Kč
16. 3. - 18. 3.	Setkání pastoračních asistentů Arcibiskupství pražského	P. Michal Němeček	-
19. 3. - 22. 3.	Exercicie „Má církev srdce?“	P. Ondřej Salvét	1 200 Kč
4. 5. - 8. 5.	Exercicie „Modli se a pracuj II.“	P. Karel Satoria, OCSO	1 510 Kč
18. 5. - 22. 5.	Exercicie „Kristus jediný Vykupitel člověka“	P. Krzysztof Strzelczyk, CSsR	1 510 Kč
4. 6. - 7. 6.	Exercicie pro rozvedené i znovu seždané	Mons. Aleš Opatrný	1 200 Kč
8. 6. - 12. 6.	Exercicie „Maria, vzor pro dnešní dobu“	P. Jan Sokulski, CSsR	1 510 Kč
15. 6. - 19. 6.	Exercicie „Křesťanská výchova v dnešní době“	P. Krzysztof Strzelczyk, CSsR	1 510 Kč
2. 8. - 6. 8.	Exercicie „Láska je touha po jednotě“ (Fragmentárnost a sjednocení v duchovním životě)	P. Petr Beneš, CSsR	1 510 Kč
17. 8. - 21. 8.	Exercicie „Co dělat, když se nám zdá, že život ztrácí smysl“	P. Jan Sokulski, CSsR	1 510 Kč
23. 8. - 29. 8.	Exercicie pro kněze	P. Miloslav Kabrda, SDB	2 310 Kč
17. 9. - 20. 9.	Exercicie pro seniory „Zralý život v pohledu víry“	Mons. Aleš Opatrný	1 200 Kč
21. 9. - 25. 9.	Exercicie v mlčení (pro lidi středního věku)	P. Angelo Scarano, S.S.L.	1 510 Kč
5. 10. - 10. 10.	Exercicie podle sv. Ignáce	P. František Hylmar, SJ	1 910 Kč
16. 10. - 18. 10.	Setkání pastoračních asistentů Arcibiskupství pražského	P. Michal Němeček	-
19. 10. - 23. 10.	Exercicie „Od začátku“	P. David Horáček	1 510 Kč
25. 10. - 31. 10.	Exercicie pro kněze	P. Jindřich Krink	2 310 Kč
5. 11. - 8. 11.	Exercicie „Literatura a duchovní život“	P. Petr Beneš, CSsR	1 200 Kč
9. 11. - 13. 11.	Exercicie pro muže „Král David“	P. Václav Hypius, CSsR	1 510 Kč
15. 11. - 21. 11.	Exercicie pro kněze	Mons. Aleš Opatrný	2 310 Kč
26. 11. - 29. 11.	„Pax“ (pokoj) - prostředí pro růst Boží setby v nás	P. Stanislav Příbyl, CSsR	1 200 Kč
29. 11. - 5. 12.	Exercicie pro kněze „Adventní týden s posledními papeži“	P. Miloš Szabó	2 310 Kč

Začátek exercicií je první uvedený den v 17.30 hodin večer v refektáři kláštera. Datum i čas konce exercicií je uveden u konkrétních kurzů.

Přihlášky jen písemně: Římskokatolická farnost u kostela Nanebevzetí P. Marie Příbram - Svatá Hora, Exerciční dům, 261 01 Příbram II/591 nebo e-mailem na adrese ex.dum@svata-hora.cz případně vyplněním formuláře na <http://www.svata-hora.cz>. Informace: +420 731 619 800.

Významné akce a poutě, hudba při bohoslužbách, koncerty a kulturní pořady

13. 12.	Rorátní mše svatá v 6.00. Další bohoslužby v obvyklých časech.
19. 12.	Benešický koncert na podporu stavby nových varhan ve svatohořské bazilice v 19.00. Vernisáž výstavy betlémské v 16.00. Výstava přístupná denně od 20. 12. do 4. 1. 2015 od 10.00 do 16.00.
20. 12.	Rorátní mše svatá v 6.00. Další bohoslužby v obvyklých časech.
22. 12.	Přinesení betlémského světla v 18.00.
24. 12.	Rorátní mše svatá v 6.00. Další mše sv. v 7.00 a 9.00. „Půlnoční“ mše sv. v 16.00. Hudba při liturgii: J. J. Ryba: Česká mše vánoční
25. 12.	Hod Boží vánoční, zasvěcený svátek. Mše sv. v 7.30, 9.00, 11.00 a 15.30. Zpívání u jesliček od 14.00 do 15.00 v bazilice.
26. 12.	Svátek sv. Štěpána, mše sv. v 7.30, 9.00, 11.00, 15.30. Zpívání u jesliček od 14.00 do 15.00 v bazilice.
28. 12.	Svátek Svaté Rodiny, mše sv. v 7.30, 9.00, 11.00 a 15.30. Zpívání u jesliček od 14.00 do 15.00 v bazilice.
31. 12.	Památka Sv. Silvestra, mše sv. v 7.00, 9.00 a 17.00. Mše sv. na závěr roku v 22.30.
1. 1. 2015	Slavnost Matky Boží P. Marie, zasvěcený svátek. Mše sv. v 7.30, 9.00, 11.00 a 15.30. Za obvyklých podmínek je možné získat plnomocné odpustky.
4. 1.	Zpívání u jesliček od 14.00 do 15.00 v bazilice.
6. 1.	Zjevení Páně (Tří Králů), doporučený svátek. Mše sv. 7.00, 9.00, 11.00 a 17.00.
11. 1.	Slavnost Křtu Páně. Mše sv. v 7.30, 9.00, 11.00 a 15.30.
14. 1.	Bl. Petra Donderse, kněze redemptoristy. Mše sv. v 7.00, 9.00 a 17.00.
21. 1.	110. výročí povýšení na baziliku. Za obvyklých podmínek je možné získat plnomocné odpustky. Mše sv. a 7.00, 9.00 a 17.00.
2. 2.	Svátek Uvedení Páně do chrámu (Hromnice). Mše sv. v 7.00, 9.00, 11.00 a 17.00.
18. 2.	Popeleční středa, den přísného postu. Udělení popelce při všech mších. Mše sv. 7.00, 9.00 a 17.00.

Otevírací doba a pořad bohoslužeb na Svaté Hoře

Neděle: Areál otevřen 6.30 - 17.00

Mše svatá v 7.30, 9.00, 11.00 a 15. 30. Po každé mši je požehnání milostnou soškou a její uctívání

Po odpolední mši svaté jsou nejprve zpívané nešpory

Před mší svatou v 7.30 Anděl Páně a vystavení milostné sošky

Pondělí - sobota: Areál otevřen 6.30 - 18.00

Mše svatá v 7.00, 9.00 a 17.00 (v sobotu s nedělní platností)

Před mší svatou v 7.00 Anděl Páně a vystavení milostné sošky

Požehnání milostnou soškou a uctívání po mši svaté v 7.00, 9.00 a 17.00

Schody: Svatohorské schody otevřeny 8.00 - 17.00 (v zimě jen do 15.30)

Svatost smíření: Příležitost ke zpovědi je půl hodiny přede mší svatou, na požádání kdykoli

Ve čtvrtek po odpolední mši svaté půlhodinová adorace

V pátek mše svatá v 7.00 obětována za dobrodince Svaté Hory a živé i zemřelé členy Matice Svatohorské

V sobotu po mši svaté v 9.00 mariánská pobožnost s přednesením proseb. Můžete je zasílat poštou, e-mailem prosba@svata-hora.cz, formulářem na <http://www.svata-hora.cz>, nebo je předat osobně v sakristii

V postní době v pátek od 16.30 a v neděli od 15.00 křížová cesta místo modlitby posvátného růžence

V květnu denně kromě čtvrtku a neděle po odpolední mši svaté májová pobožnost s katechezí

Úřední hodiny farního úřadu

pondělí & pátek: 9.00 - 12.00; 13.00 - 15.30

V případě nutnosti je možné se na duchovní správu nepřetržitě obracet na tel: 603 797 393 - P. Sokulski, administrátor.

Prodejna knih a poutního zboží, Svatohorské poutní muzeum a průvodcovská služba

Provozuje Sacromontana, s.r. o, IČ: 27363261, DIČ: CZ27363261, odp. os. Martina Jechortová.

Kontakt: +420 318 429 943, +420 731 619 800, fax: +420 318 429 934, e-mail: prohlidka@svata-hora.cz,

E-shop: <http://shop.svata-hora.cz>

Otevírací doba Svatohorského poutního muzea a prodejny poutního zboží neděle: I. - XII: 9.00 - 17.00

pondělí - sobota: I. - V. & IX. - XII: 9.00 - 16.00 • VI. - VIII.: 9.00 - 17.00

Expozice Svatohorského poutního muzea je volně přístupná za dobrovolné vstupné.

Prohlídka areálu s výkladem včetně návštěvy běžně nepřístupných prostor je možná V. - IX. denně v otevíracích hodinách muzea,

jindy jen po předchozí domluvě. Začátek poslední prohlídky hodinu před zavírací dobou Svatohorského poutního muzea.

Prohlídku větších skupin, zejména cizojazyčnou, je vhodné v dostatečném předstihu objednat písemně nebo e-mailem.

Cena prohlídky 70 Kč / 50 Kč, rodinné vstupné 190 Kč, cizojazyčný výklad 100 Kč / 80 Kč, děti do 6 let zdarma.

Prohlídka s koncertem. Po předchozí domluvě pro skupiny s min. 10 účastníky je možná prohlídka s průvodcem, po které následuje půlhodinový koncert na nové chórové varhany v bazilice. Český výklad 140 Kč / cizojazyčný výklad 200 Kč.

Prohlídka výstavy na Letním kůru „Svatá Hora v čase i nad časem“ - na požádání v prodejně za dobrovolné vstupné.

SVATÁ HORA Vydává a rozšiřuje Matice Svatohorská, o. s, Svatá Hora 591, 261 01 Příbram II, tel: 604 594 925, e-mail: casopis@svata-hora.cz, internet: <http://www.svata-hora.cz>, PDA: <http://www.svata-hora.cz/pda>.

Vychází 6x do roka. Registrační číslo MK ČR E 11719. Cena časopisu - dobrovolný dar

(náklady na 1 výtisk činí 15 Kč + poštovné). Řídí redakční rada.

Grafická úprava, sazba a tisk Tiskárna Prima, spol. s r. o. Expedici zajišťuje Karmelitánské nakladatelství, s. r. o.

BANKOVNÍ SPOJENÍ Česká spořitelna, a. s, č. ú. 523967309/0800. Zájemci o pravidelné odebírání pište na adresu redakce.

Svatohorský chrámový sbor a přátelé při podzimním soustředění v Kašperských Horách

Johann Rudolf Sporck (1693-1759)

Nejmladší syn hraběte Ferdinanda Šporcka. Po studiích v Praze a Římě v srpnu roku 1719 vysvěcen na kněze. Stal se kanovníkem u Sv. Víta. Působil jako světící biskup pražský a probošt staroboleslavské kapituly. 22. června 1732 korunoval milostnou sošku Panny Marie Svatohorské. Je autorem sedmi svazků perokreseb portrétů známých osobností, kopií obrazů, rytin, zajímavých předmětů a podobně. Ke konci života oslepl.

Detail obrazu ze série významných osobností spojených s historií Svaté Hory